

Напрямки зменшення дебіторської заборгованості підприємства

Юлія Труш, Надія Морозюк

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. Напрями зменшення дебіторської заборгованості підприємства - це комплекс заходів, що розробляються підприємством з метою забезпечення контролю за розміром дебіторської заборгованості, а також впровадження яких, очікувано, призведе до мінімізації заборгованості дебіторів перед підприємством.

Матеріали і методи. Основою для економічного дослідження стали методи аналізу, порівняння та узагальнення. Основою для інформаційної бази стали довідкові матеріали із актуальних проблем управління дебіторською заборгованістю підприємства.

Результати. Поява дебіторської заборгованості є нормальним явищем, що свідчить про здійснення господарської діяльності підприємством. Ефективне управління дебіторською заборгованістю є важливим напрямком діяльності підприємства, оскільки дебіторська заборгованість значною мірою впливає на фінансовий стан підприємства та може спровокувати фінансові труднощі, що особливо помітно в умовах інфляції.

Суми, у вигляді дебіторської заборгованості, продовжують рахуватись в складі оборотних активів, хоча фактично підприємство вже не може ними розпоряджатись. При цьому найбільш небезпечною для підприємства є сумнівна дебіторська заборгованість, що з часом може перетворитись в безнадійний борг. Сума відшкодування такого боргу входить до складу інших операційних витрат, що забирає частину прибутку підприємства, як наслідок підприємство може стати «технічним» банкрутом.

В умовах інфляції для покупців дебіторська заборгованість є джерелом кредитування їх діяльності на дуже вигідній основі, тому, що виступає як безвідсотковий кредит.

Для зменшення розміру дебіторської заборгованості в структурі оборотних активів підприємства слід своєчасно виявляти ступінь ризику несплати рахунків покупцями, контролювати співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованостей, збільшувати коло покупців з метою розсіювання ризиків, а також своєчасно надавати платіжні документи.

Підприємства, що мають великі розміри дебіторської заборгованості, особливо, якщо така заборгованість може перейти в прострочену, використовують рефінансування дебіторської заборгованості. Інструментами рефінансування заборгованості виступають факторинг, форфейтинг, дисконт векселів, а також примусове стягнення через судові процедури.

Факторингові послуги в Україні з'явилися не так давно. Однак дана процедура вже набуває практичного значення. Фактично, факторинг – це операція з продажу дебіторської заборгованості фактору (банку). Так, продавець заборгованості може негайно отримати значну частину від суми такої заборгованості (до 95%) не чекаючи на оплату від покупця. Факторинг має ряд переваг для підприємства: можливість вивільнити активи підприємства, а також можливість покращення ділового іміджу підприємства, за рахунок своєчасних розрахунків із дебіторами. Єдиним недоліком факторингової операції є її вартість. Така послуга дорожча за звичайний кредит.

Форфейтинг передбачає викуп у експортера векселів та інших боргових вимог, при цьому продавцем виступає підприємство. Форфейтинг є найпоширенішим та найшвидшим способом перетворення комерційного кредиту в банківський. Недоліком форфейтингової угоди є висока вартість, що пов'язана з ризикованістю операції, а також її недостатньою врегульованістю - форфейтингові послуги тільки починають запроваджуватись, а тому деякі питання не мають надійного правового забезпечення.

При дисконті векселів банки купують векселі до настання строку платежу зі знижкою, з метою отримання подальшого прибутку шляхом погашення векселя дебіторами у повному розмірі [1].

Висновки. Отже, поява дебіторської заборгованості є невід'ємною складовою здійснення фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання. З метою запобігання появи простроченої дебіторської заборгованості підприємству слід розробити ефективну політику щодо управління дебіторською заборгованістю, а також своєчасно вживати заходи щодо зменшення розміру такої заборгованості, найбільш поширеними серед яких є факторинг, форфейтинг, дисконт векселів, а також примусове стягнення через судові позови.

Література

1. Напрямки мінімізації дебіторської та кредиторської заборгованостей у структурі балансу підприємства. URL: <https://naub.ua.edu.ua/2016> (дата звернення 15.01.2020).